

МАТЕРІАЛИ

Круглого столу

**«Об'єднання теорії та практики – запорука
підвищення готовності оперативно-рятувальних
підрозділів до виконання дій за призначенням»**

Харків 2019

*Т.Ю.Оксьом, здоб. вищ. осв., НУЦЗУ,
О.А. Петухова, к.т.н., доцент, доцент каф., НУЦЗУ*

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ПОЖЕЖ В ГОТЕЛЯХ ЗА РАХУНОК АСПГ

На сьогодні питання пожежної безпеки готелів займає не останнє місце в забезпеченні безпеки людей. Зазвичай, в готелях рівень пожежної безпеки знаходиться на середньому рівні, але пожежі все ж таки трапляються і виникає досить складна обстановка, що потребує як її ліквідації так і евакуації людей та матеріальних цінностей в безпечну зону.

Причиною масштабної пожежі, яка сталася 17 серпня 2019 року в готелі «Токіо Стар» (м. Одеса), стало коротке замикання через надмірне споживання електроенергією в приміщенні пральні. Крім того, в будівлі готелю була несправна система пожежної сигналізації, відсутня система внутрішнього протипожежного водопроводу (ВПВ), облицювання стін було виконане з горючих матеріалів, що негативно позначилося на рівні пожежної безпеки цього об'єкта, а в деяких номерах взагалі були відсутні вікна.

Пожежі й загоряння в цих об'єктах створюють реальну погрозу виникнення паніки й, як наслідок її, нанесення людям травм. Можливі й жертви.

Основною особливістю таких пожеж є велика швидкість поширення диму по сходовій клітці й вище розташованим поверхам, що істотно ускладнює, а в деяких випадках — виключає можливість евакуації по них. Тому питання забезпечення необхідного рівня пожежної безпеки таких об'єктів є актуальним.

Як варіант підвищення рівня пожежної безпеки в будівлях готелів є зменшення часу початку гасіння пожежі. Одним з напрямлень зменшення часу є використання автоматичної системи пожежогасіння (АСПГ). АСПГ повинна забезпечувати: спрацювання протягом часу, який має бути меншим за час початкової стадії розвитку пожежі; локалізацію пожежі протягом часу, необхідного для введення в дію оперативних сил і засобів, або її ліквідацію.

Згідно ДБН В.2.2-20:2008 «Будинки і споруди. Готелі» [1] автоматичними установками пожежогасіння обладнуються будинки готелів з умовною висотою понад 26,5 м. Аби зменшити час на локалізацію пожежі в будівлях готелів з умовною висотою менш 26,5 м, у готелях де кількість перевищує 20 номерів, а категорія починаючи з «*» необхідно влаштувати АСПГ та автоматичні системи пожежної сигналізації (АСПС). З економічної точки зору, доцільно забезпечити автоматичною спринклерною системою пожежогасіння всі житлові кімнати, приміщення для відпочинку та приміщення з одночасним перебуванням більше ніж 50 осіб. Також влаштувати звукові сповіщувачі про пожежу, а в коридорах встановити світлові покажчики.

Аби переконатись в тому, що ці заходи доцільні, були проведені розрахунки обстановки на пожежі до прибуття пожежних підрозділів в один з готелів міста Харкова. Розміри приміщення, де умовно була створена пожежа, дорівнюють 6×5 м. Загальна площа приміщення 30 м².

До моменту прибуття пожежної охорони, обстановка наступна:

$$\tau_{\text{знах}}=3\text{хв}; V_{\text{л}}=1 \text{ м/хв}; \tau_{\text{вияв}}=3\text{хв}; \tau_{\text{спов}}=1\text{хв},$$

де $\tau_{\text{знах}}$ — час знаходження пожежно-рятувальної частини від об'єкту, $V_{\text{л}}$ — лінійна швидкість поширення вогню, $\tau_{\text{вияв}}$ — час виявлення пожежі, $\tau_{\text{спов}}$ — час сповіщення про пожежу на пункт зв'язку частини (оперативно-координаційного центру)

Час вільного розвитку пожежі:

$$\tau_{\text{віль}}= \tau_{\text{вияв}} + \tau_{\text{спов}} + \tau_{\text{зб}} + \tau_{\text{прям}} + \tau_{\text{оп.розг.}} = 3+1+1+3+8=16 \text{ хв},$$

де $\tau_{\text{зб}}$ — час збору та виїзду особового складу за сигналом «Тривога», $\tau_{\text{прям}}$ — час прямування підрозділів на пожежу, $\tau_{\text{оп.розг.}}$ — час оперативного розгортання.

Радіус пожежі на 16-й хвилині:

$R_{\text{пож}} = 5 \cdot V_{\text{л}} + V_{\text{л}} \cdot (\tau_{\text{ввл}} - 10) = 5 \cdot 1 + 1 \cdot (16 - 10) = 11$ м. Це значно перевищує розміри кімнати.

Площа пожежі:

$$S_{\text{пож}} = a \cdot b = 6 \cdot 5 = 30 \text{ м}^2.$$

Кімната буде повністю знищена вогнем, а пожежа продовжить розповсюджуватись по іншим готельним номерам.

При влаштуванні АСПС, час виявлення пожежі буде набагато меншим, а АСПГ локалізує пожежу на самому початку, що також зменшить фактичні витрати води на пожежогашіння та зменшить кількість необхідних сил та засобів на гасіння пожежі.

Висновок: реалізація запропонованих рішень призведе до підвищення рівня пожежної безпеки в будівлях готелів, а також збереження життя та здоров'я людей, матеріальних цінностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. ДБН В.2.2-20:2008 «Будинки і споруди. Готелі». (Державні будівельні норми України).
2. ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту».
3. Довідник керівника гасіння пожежі. – Київ 2015.

УДК 614.84

*К.М. Остапов, к.т.н., ст. викл., НУЦЗУ
А.С. Греков, здоб. вищ. осв., НУЦЗУ*

ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАЄКТОРІЙ РУХУ ГЕЛЕУТВОРЮЮЧИХ СКЛАДІВ ПРИ РІЗНОМАНІТНИХ КУТАХ НАХИЛУ СТВОЛІВ РОЗПИЛЮВАЧІВ УСТАНОВКИ АУГГУС-М

За останнє десятиліття кількість пожеж в Україні не зменшувалась і на сьогодні становить близько 80 тис. пожеж на рік, збитки від яких в 2018 році склали понад 8 млрд. грн. В зв'язку з чим, зазначимо, що з початку 1990-х років у світі із застосуванням води ліквідувалося близько 82% пожеж.

У цьому сенсі слід особливо підкреслити, що незважаючи на всі переваги води, вона має істотний недолік, який полягає у великих її втратах за рахунок стікання з похилих поверхонь, що істотно знижує її вогнегасну ефективність і призводить до додаткових збитків від стікання води на розташовані нижче поверхи.

Суттєво зменшити втрати вогнегасної речовини (ВГР) (в тому числі і води), а також, прямі і побічні збитки, дозволяє застосування гелеутворюючих складів (ГУС), використання яких дозволяє зменшити побічні збитки від проливу води в десятки разів.

Однак специфічні особливості прийомів подачі ГУС, які складаються з двох окремо збережених і роздільно-одночасно поданих компонент на об'єкти пожежогашіння, на даний момент майже не розглядалися, що в принципі не дозволяло досить ефективно і широко використовувати ГУС на практиці.

В процесі дослідження механізму гасіння гелеутворюючими складами, а також оцінки його ефективності, використовувались дослідні установки гасіння АУГГУС и АУГГУС-П [1]. Разом з цим раніше запропоновані технічні рішення та прийоми подавання ГУС фактич-

Зміст

Аветісян В.Г., Найдьонов А.О. Застосування програмного тренажеру для підготовки здобувачів вищої освіти під час проведення рятувальних робіт при ДТП.....	3
Антошкін О.А. Моделювання процесу проектування шлейфів систем пожежної сигналізації з урахуванням довжини дротяних з'єднань.....	5
Безуглов О.Є., Литовченко Д.Р. Формування сучасних форм та методів навчання рятувальних робіт на висоті.....	7
Безуглов О.Є., Новак М.В. Вдосконалення способів рятування людей із будівель підвищеної та висотної поверховості.....	9
Белюченко Д.Ю., Стрілець В.М., Зюбін М.Е. Діяльність добровільної пожежної служби за кордоном.....	11
Белюченко Д.Ю., Стрілець В.М., Нанкова В.С. Дослідження умов та впливу чинників на дії з оперативного розгортання пожежних автоцистерн.....	13
Бондаренко С.Н., Мурин М.Н., Христинч В.В. Выбор размеров помещения для распределительной сети спринклерной воздушной секции системы водяного пожаротушения.....	15
Бондаренко О.О., Олекса В.М., Осипенко І.О. Формування фахових компетентностей, вміння застосовувати набуті знання у повсякденній діяльності особового складу ОРС ЦЗ ДСНС України.....	17
Бородич П.Ю., Глущенко М.Р. Імітаційне моделювання оперативного розгортання та встановлення бандажів на емності за допомогою пневмоінструмента.....	19
Бородич П.Ю., Попов Є.В. Наукове обґрунтування нормативу рятування постраждалого з приміщення з використанням нош рятувальних вогнезахисних.....	21
Ванжа А.М., Морозов О.С., Бесараб С.В. Порівняльний аналіз сучасних апаратів на хімічно-пов'язаному кисні.....	23
Васильєв С.В., Наводничий В.А. Використання безпілотних літальних апаратів оперативно-рятувальними підрозділами.....	24
Васильченко О.В., Євсюкова Н.В. Аналіз функціональності пожежосховищ висотних адміністративних будівель.....	25
Виноградов С.А., Калиновський А.Я. Удосконалення маломірного пожежно-рятувального катеру.....	27
Гаврилюк А.Ф., Назаровець О.Б., Застосування мікроструктурного фазового аналізу провідників бортової електромережі транспортних засобів при дослідженні їх загорянь.....	28
Грицина И.Н., Черний Я.А. Разрушение строительных конструкций высокоскоростными струями жидкости.....	30
Данілін О.М., Столбовий Є.В. Блискавкозахист об'єктів - один з основних видів забезпечення безпеки від надзвичайних ситуацій техногенного характеру.....	32
Дубінін Д.П., Гаврилов Б.В. Обґрунтування доцільності застосування технічних засобів для подачі дрібнорозпиленої води.....	34

Дубінін Д.П., Лісняк А.А., Баглюк Є.Ю. Удосконалення імпульсних вогнегасних систем для гасіння пожеж дрібнорозпилим водняним струменем	36
Єлізаров О.В. Підвищення надійності дихальних апаратів	38
Желєзнов Д.В., Тютюник В.В., Калугін В.Д. Центр зв'язку та управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Умови особливостей функціонування та перспективи розвитку.....	40
Ішук В.М., Подберезна О.С. Організація професійної підготовки рятувальників	42
Ішук В.М., Подберезна О.С. Організація навчання при підготовці місцевих пожежних команд.....	43
Калиновський А.Я., Поліванов О.Г. Застосування вогнегасних порошків в контейнерах.....	45
Коваленко Р.І. Розробка методу комплектування аварійно-рятувальних формувань оперативними транспортними засобами.....	47
Ковальов П.А., Андросович І.Ю. Вдосконалення способу контролю за експлуатацією пожежно-технічного та аварійно-рятувального оснащення	49
Ковальов П.А., Глазкова Т.В. Аналіз кількісних показників, що характеризують процес дихання	51
Ковальов О.О. Перспективи використання оболонкових вогнегасних речовин.....	53
Кодрик А.І., Нікулін О.Ф., Виноградов С.А. Залежність однорідності бульбашок компресійної піни від зміни її кратності.....	54
Кривошей Б.І. Розробка рекомендацій щодо покращення тактико-технічних характеристик нових пожежних автоцистерн	56
Кришталь В.М. Методи формування критеріальної функції у вирішенні проблеми комплектування аварійно-рятувальної техніки	58
Кропива М.О., Майборода А.О., Нуянзін В. М., Однороженко Д.С., Вовк А. Ю. Вдосконалення способу гасіння пожежі в автомобілі.....	60
Кулаков О.В., Проблеми гасіння пожеж багатопаливних АЗС.....	62
Левтеров А.А., Тютюник В.В., Калугін В.Д. Особенности практической реализации эффекта акустической эмиссии для раннего обнаружения очага пожара	64
Лісняк А.А., Дубінін Д.П., Лисенко О.М., Стороженко К.О. Використання ствола-пробійника для гасіння пожеж.....	66
Максимов А.В., Стрілець В.М., Єрмак О.О. Рятування постраждалого який втратив свідомість при переміщенні по вертикальним канатам	68
Максимов А.В., Стрілець В.М., Горбунов І.Г. Оперативне розгортання особового складу аварійно-рятувального автомобілю при рятуванні постраждалого з колектору.....	69
Матухно В.В. Оцінка визначення кількісної характеристики вибухонебезпеки технологічного стану газопереробного підприємства при запобіганні надзвичайним ситуаціям.....	70
Миргород О.В., Корогодська А.М., Тараненкова В.В. Склади бетонів для оптимізації вогнетривких та фізико-механічних властивостей залізобетонних конструкцій після впливу пожежі	72

Назаренко С.Ю., Лузан Д.А.	
Планування експериментальних випробувань зразків напірних пожежних рукавів на розрив.....	73
Оксьом Т.Ю., Петухова О.А.	
Вдосконалення локалізації пожеж в готелях за рахунок АСПГ.....	75
Останов К.М., Греков А.С.	
Дослідження траєкторій руху гелеутворюючих складів при різноманітних кутах нахилу стволів розпилувачів установки АУГГУС-М.....	76
Отрош Ю.А., Король О.В.	
Техногенна безпека об'єктів хімічної промисловості.....	78
Петухова О.А., Горносталь С.А.	
Підвищення ефективності протипожежного захисту виробничого об'єкту.....	80
Петухов Р.А.	
Дослідження пін швидкого тверднення як перспективного ізолюючого засобу для ліквідації наслідків аварій з виливом токсичних рідин.....	82
Покалюк В.М.	
Декомпозиція професійної підготовки особового складу структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України.....	84
Поліванов О.Г.	
Альтернативне застосування «NOVECT ^{TM} 1230».....	86
Пономаренко Р.В., Мішина В.О.	
Особливості утримання приміщень в дпрч та порядок допуску осіб у службові приміщення.....	88
Пономаренко Р.В., Стадник Д.О.	
Особливості організації служби в підрозділах гарнізону орс цз, що охороняють об'єкти на договірних засадах.....	90
Попов І.І., Толкунов І.О.	
До питання методичного забезпечення прогнозування та оцінки наслідків масових пожеж.....	92
Рубан Д.В., Виноградова Н.О., Петухова О.А., Горносталь С.А.	
Вдосконалення способу визначення характеристик пожежних кран-комплектів (ПКК).....	94
Савельєв Д.І.	
Застосування бінарних вогнегасних систем для гасіння ландшафтних пожеж.....	96
Савельєв Д.І., Бондарєв Д.Р.	
Шляхи облаштування вогнезахисних хімічних смуг для гасіння лісових пожеж.....	97
Савченко О.В., Баїттова Д.М., Ідаєтов Д.О.	
Перспективи використання бінарних гелеутворюючих систем при ліквідації пожеж на нафтоналивних суднах.....	98
Самбор М.А., Гудович О.Д.	
Правові засади функціонування підсистеми охорони публічного (громадського) порядку ЄДСЦЗ в умовах надзвичайних ситуацій.....	99
Дендаренко Ю.Ю., Сенчихін Ю.М., Краснов В.А.	
Раціональні схеми застосування радіальних водяних струменів для захисту сусідніх з палаючим рвс-3000 під час пожежі.....	101
Сировий В.В., Агашков С.С.	
Класифікація оперативних дій та виїзд і прямування пожежно-рятувального підрозділу до місця пожежі.....	103
Смирнов О.М.	
Доцільність та порядок проведення утилізації 240 мм мінометних пострілів ЗВФ2 з АРМ ЗФ2.....	105